

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 20Csp/62/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120204107
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Bujňák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2020:8120204107.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov, sudcom JUDr. Marekom Bujňákom, v právnej veci žalobkyne: W.. Z. O., I.. X.XX.XXXX, Z. O. XX, XXX XX B., právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, právne zastúpenému advokátskou kanceláriou GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom Piaristická 707/25, 911 01 Trenčín, o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky a primerané finančné zadost'učinenie, takto

rozhodol:

I. Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o spotrebiteľskom úvere zo dňa 29.10.2015 č. 4510291379 v časti Platobné údaje v znení: „Dôsledky nesplácania úveru podľa hlavy 10 úverových podmienok: Poplatok za prvú upomienku - 5 eur. Neúčtuje sa, pokiaľ sa jedná o úplne prvú upomienku, ktorú Vám za dobu trvania zmluvy zasielame.

Poplatok za druhú a ďalšie upomienky - 12 eur. Môžete dostať maximálne dve spoplatnené upomienky za kalendárny mesiac. Po zaplatení ich už neposielame (zosplatenie je výzva k úhrade celého čerpaného dlhu).“

Zmluvná pokuta za neuhradenie splátky 17 eur“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 50 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Žalovaný je povinný nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou podanou na súde dňa 02.04.2020 domáhala, aby súd určil, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o spotrebiteľskom úvere zo dňa 29.10.2015, č. 4510291379, v Hlavy 10. - Dôsledky nesplácania úveru. Zároveň požadovala primerané finančné zadost'učinenie vo výške 600,- eur. Na základe úverovej zmluvy jej bol poskytnutý úver na úhradu ceny tovaru vo výške 1.455,- eur, ktorý sa zaviazala žalovanému zaplatiť v 70 mesačných splátkach vo výške 29,82 eura. V zmluve o úvere bola uvedená ročná úroková sadzba vo výške 12,64 %, RPMN vo výške 13,5 %, priemerná RPMN vo výške 19,71 % a odplata vo výške 12,64%. Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 4510291379, zo dňa 29.10.2015 obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, a to v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. v časti Platobné údaje. Zmluvnú pokutu si so žalovaným individuálne nedojednala. Zmluvná pokuta bola zakomponovaná do úverových podmienok, na vopred pripravenom tlačive zo strany žalovaného, pričom ju nemohla žiadnym spôsobom ovplyvniť. V zmysle tohto ustanovenia, sa mala zaviazat' aj na úhradu poplatkov za upomienky. Je neprijateľné, aby spotrebiteľ znášal akékoľvek výdavky žalovaného, ktoré mu môžu vzniknúť s vymáhaním pohľadávky, a ktoré si on sám určil pevnou sumou vopred. Výšku poplatkov za upomienky žalovaný žiadnym spôsobom neodôvodnil, a aj preto ich požadovanie od spotrebiteľa odporuje dobrým mravom. Na podporu tvrdení ohľadom

neprijateľnosti predmetnej zmluvnej podmienky poukázala aj na rozsudok Okresného súdu Prešov, sp. zn. 9C/137/2016, zo dňa 3.10.2016: „Procesný súd zastáva názor, že upomienky v prejednávanej veci majú jednoznačne sankčný charakter (viď ich výšku ako aj rozdielnu cenu za prvú a druhú upomienku hospodárskymi nákladmi na ich zhotovenie nepreukázanú ako aj to, že za poplatok nie je poskytované žiadne plnenie v prospech spotrebiteľa), čo treba považovať za neprípustné. Navyše tieto sankcie rovnako ako aj zmluvná pokuta opätovne netransparentne uvedené iba v UP a nie priamo v zmluve.“

2. Žalovaný s podanou žalobou nesúhlasil. Vo vyjadrení k žalobe uviedol, že zmluva o úvere neobsahuje žiadne neprijateľné podmienky. Pri tejto úverovej podmienke ide o sankcie, o ktorých bola žalobkyňa ako klient upovedomená priamo v texte úverovej zmluvy, ktorú si prečítala, oboznámila sa s jej obsahom a na znak súhlasu s ňou ju podpísala. Poplatky za upomienky nie sú zmluvnou podmienkou, ktorá sa aplikuje vždy. Nastáva až v dôsledku porušenia povinností zo strany klienta, ktorý bol o tom vopred upozornený. Prvá upomienka dokonca nie je spolplatená vôbec. Vzhľadom k výške čerpaného účelového úveru vo výške 1.455,- eur, žalovaný nepovažuje výšku upomienok za neprijateľnú z dôvodu ich neprimeranosti. Skutočnosť, že ide o spotrebiteľskú zmluvu v žiadnom prípade neznamená, že v prípade neplnenia zmluvných povinností zo strany klienta - spotrebiteľa sú automaticky vylúčené akékoľvek sankcie. Sankcie ako upomienky a zmluvné pokuty sú zákonom aprobované, je ohraničená len ich výška v zmysle nariadenia vlády č. 87/1995 v § 3a. Vo vzťahu k primeranému zadosťučineniu uviedol, že základným predpokladom na úspešné uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je okrem preukázania ujmy (aspoň potenciálnej hrozby ujmy) aj preukázanie, že žalovaný svojím konaním porušil súčasne - kumulatívne ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa a osobitného právneho predpisu. Žalobkyňa v podanej žalobe však nepreukázala, ktoré konkrétne ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa a ktoré konkrétne ustanovenia osobitného právneho predpisu žalovaný svojím konaním porušil. Ako vyplýva zo samotného pojmu inštitútu finančného zadosťučinenia, ide o zadosťučinenie, ktorého účelom je reparovať ujmu, ktorá bola neoprávneným zásahom do práva na ochranu spotrebiteľa spôsobená. Predpokladom uplatnenia tohto inštitútu je to, aby aspoň potenciálna hrozba ujmy vznikla, inak nie je čo reparovať. Ďalším atribútom, ktorý musí súd zohľadniť pri priznaní finančného zadosťučinenia je, že takéto zadosťučinenie môže priznať iba v prípadoch úspešného uplatnenia porušenia práv, alebo povinností ustanovených zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými zákonmi. Z hľadiska § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľov, preto musí byť preukázané, že došlo k úspešnému uplatneniu práva na strane spotrebiteľa. Konaniu vedenému pod sp.zn. 20Csp/62/2020 nepredchádzalo žiadne konanie, v ktorom by si žalobca ako spotrebiteľ na súde úspešne uplatnil porušenie práv alebo povinností zo strany žalovaného. Z toho vyplýva, že už prvý zákonný predpoklad ustanovenia § 3 ods.5 zákona č. 250/2007 Z.z. absentuje. Doposiaľ teda neexistuje rozhodnutie súdu, ktorým by súd deklaroval, že úverovou zmluvou č. 4510291379 uzatvorenou medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 29.10.2015 došlo k porušeniu práv alebo povinností žalobkyne zo strany žalovaného. Z výkladu tejto právnej normy vyplýva nárok spotrebiteľa na poskytnutie finančného zadosťučinenia len v prípade, že poskytnuté plnenie (či už tovaru alebo služby) malo vady. Plnenie z úverovej zmluvy uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovaným žiadne vady nevykazovalo, nakoľko predmet úveru - finančné prostriedky boli poskytnuté riadne a včas. Vady plnenia nastali na spotrebiteľa, ktorý úver riadne a včas nesplácal. Ako vyplýva zo samotného inštitútu finančného zadosťučinenia, ide o zadosťučinenie, ktorého účelom je reparovať hrozbu ujmy, ktorá bola neoprávneným zásahom do práva na ochranu spotrebiteľa spôsobená. Predpokladom uplatnenia tohto inštitútu je to, aby hrozba ujmy vznikla, inak nie je čo reparovať. Žalobkyňa však žiadna ani potenciálna hrozba ujmy nevznikla. Žalovaný poukázal na rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 03.04.2018 v konaní vedenom pod sp.zn. 12Csp/147/2016, v ktorom súd uviedol: „V danej právnej veci žalobca, v tomto konaní žalovaný, nemohol ani len predpokladať, aký bude záver tohto konania a v tomto smere sa súd stotožňuje s argumentáciou žalovaného, že pokiaľ vidí žalobkyňa nezákonnosť konania žalovaného v tom, že bola na ňu podaná žaloba, v dôsledku čoho musela znášať stav „chodiť po súdoch“, za čo požaduje finančné zadosťučinenie, tu sa súd domnieva že nemožno sankcionovať skutočnosť, ak ktokoľvek sa domáha svojho práva, majúca za to, že dôvodne, na nestrannom a nezávislom súde a pritom je toto právo ústavným právom garantovaným mu ustanovením čl. 36 ods. 1 Charty základných práv a slobôd.“ Finančné zadosťučinenia musí byť - ako vyplýva aj z jeho pojmu - primerané. Tvrdenie žalobkyne, že požaduje finančné zadosťučinenie vo výške 600 eur v pomere k výške poskytnutého úveru považuje za vrcholne absurdné, nedôvodné a neprimerané. Žalobkyňa uzatvorila úverovú zmluvu v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z.z., ktorý v ustanovení § 2 písm. b) definuje zmluvu o spotrebiteľskom úvere ako zmluvu, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené

so spotrebiteľským úverom. Je teda adekvátne a samozrejme, že žalovaný požadoval od žalobkyne úhradu jej dlhu v zmysle uzatvorenej úverovej zmluvy. Žalobkyňa mala presne určenú výšku splátok, počet mesiacov splácania, vyčíslené celkové náklady. Žalobkyňa bola s podmienkami poskytnutia úveru oboznámená pred podpisom zmluvy, pričom s nimi súhlasila, na znak čoho zmluvu podpísala. Pokiaľ by mal žalovaný uhradiť žalobkyni ešte „umelo vykonštruované“ finančné zadosťučinenie vo výške 600 eur, dostal by sa sam do pozície dlžníka, ktorý by uhradil žalobkyni - ako spotrebiteľovi viac ako mu vrátil. Právo na primerané finančné zadosťučinenie je závislé od úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi osobou - spotrebiteľom, ktorej porušením práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa bola privedená určitá ujma. V danom prípade má žalovaný za to, že tieto skutočnosti neboli preukázané, keď žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno a súdu hodnoverným a presvedčivým spôsobom nepreukázala: úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi v čase podania žaloby a ani že jej v súvislosti s porušením práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi vznikla určitá ujma a ani, že táto ujma jej vznikla vo výške 600,- eur, ktoré požaduje v zmysle finančného zadosťučinenia.

3. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne a listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise a zistil tento skutkový stav:

4. Žalobkyňa a žalovaný uzatvorili dňa 29.10.2015, zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 4510291379 (ďalej aj ako „Zmluva“), na základe ktorej žalovaný poskytol žalobkyni úver vo výške 1.455,- eur, ktorý sa zaviazala žalobkyňa vrátiť 70 mesačných splátkach po 29,82 eura.

5. V zmluve v bode platobné údaje je uvedené:

„Dôsledky nesplácania úveru podľa Hlavy 10 úverových podmienok:

Poplatok za prvú upomienku - 5 EUR. Neúčtuje sa, pokiaľ sa jedná o úplne prvú upomienku, ktorú Vám za dobu trvania zmluvy zasielame.

Poplatok za druhú a ďalšiu upomienku -12 EUR. Môžete dostať maximálne 2 spoplatnené upomienky za kalendárny mesiac, po zosplatnení ich už neposielame (zosplatnenie je výzva k úhrade celého čerpaného dlhu).

Zmluvná pokuta za neuhradenie splátky -17 EUR. “

6. Žalobkyňa pri svojom výsluchu uviedla, že mala od spoločnosti viacej pôžičiek. K tejto pôžičke sa dostala cez zvláštnych ľudí, keď musela kúpiť vodný filter na to, aby mohla spolupracovať s nimi s tým, že tento vodný filter by potom ponúkla iným osobám. Po prepočítaní pôžičky zistila, že to preplatí o 600 eur, preto im zavolała, že chce túto pôžičku predčasne splatiť. Oni jej povedali, že je na päť rokov a preto ju nemôže predčasne splatiť. Vtedy sa obrátila na združenie na ochranu spotrebiteľa. Pôžičku už v celom rozsahu splatila, pričom ju preplatila o nejakých 90 eur. Žalovaný jej vyvolával s tým, aby tento úver naďalej splácala. Niektoré splátky splatila. Vo februári, marci a apríli uhradila splátky, nakoľko jej písali, že ju budú penalizovať za každé omeškanie. Poplatok za upomienku a ani zmluvnú pokutu nikdy neplatila.

7. Zistený skutkový stav súd takto právne posúdil:

8. Podľa § 52 ods. 1,2,3,4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka účinného od 15.10.2015 do 31.10.2015 (ďalej len ako „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

9. Podľa § 53 ods. 1,2,3,5 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len

„neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

10. Podľa § 54 ods. 1, 2 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

11. Podľa § 3 ods.1 OZ, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

12. Podľa § 298 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „CSP“), súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou. Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

13. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná.

14. Uzavretú zmluvu súd považoval za zmluvu spotrebiteľskú, keďže žalovaný ako právnická osoba poskytol v rámci svojho podnikania úver žalobkyni ako fyzickej osobe, ktorá nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Z formy a obsahu zmluvy, je zrejmé, že sa jedná o tzv. „formulárovú“ zmluvu, ktorej predtlač formulára mala žalovaný už pripravený a dopisoval do nich iba konkrétne údaje týkajúce sa žalobkyne, ktorá obsah zmluvy žiadnym podstatným spôsobom nemohla ovplyvniť, ani neovplyvnila. Spotrebiteľská zmluva nesmie obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a pokiaľ zmluva obsahuje takéto neprijateľné podmienky, tak tieto sú neplatné.

15. Žalobkyňa sa žalobou domáhala určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky v časti platobné údaje a to poplatky za upomienky a zmluvnú pokutu.

16. Súd sa v prvom rade zaoberal naliehavým právnym záujmom na určení neprijateľnej zmluvnej podmienky a vychádzajúc z ustanovení zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, je potrebné konštatovať, že v každom prípade je daný naliehavý právny záujem žalobkyne ako spotrebiteľa na jej určení, a to bez toho, aby žalobkyňa musela tento naliehavý právny záujem na určení osobitným spôsobom preukazovať, pretože tento vyplýva priamo z vyššie uvedených zákonných ustanovení, najmä z citovaného § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 18.12.2013, sp. zn. 1Co/237/2013). Súd poukazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 26.10.2017, sp. zn. 18Co/120/2017, ktorý pripustil, že spotrebiteľ sa má možnosť domáhať určenia neprijateľnej podmienky. Taktiež podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR z 23. januára 2017, sp. zn. 6 Ndc 20/2016 právo súdu vysloviť v konkrétnom prípade neprijateľnosť zmluvnej podmienky ostalo aj po nadobudnutí účinnosti CSP zachované, ale na rozdiel od rozhodnutia vydaného v konaní podľa § 301 a nasl. CSP len s účinkami inter partes. A nakoniec podľa § 298 ods. 1 CSP súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že

určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná.

17. „Žaloba, ktorou sa žalobca (majúci v právnom vzťahu, ktorého sa vec týka, postavenie spotrebiteľa) domáha vyslovenia (určenia) neprijateľnosti zmluvných podmienok, resp. vyslovenia (určenia) ich neplatnosti z dôvodu neprijateľnosti, nie je určovacou žalobou v zmysle § 137 ods. 1 písm. c) C. s. p. Ide o osobitný druh žaloby patriacej spotrebiteľovi s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, ods. 4 a 5 a § 53a Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.). V prípade takejto žaloby nie je preto potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem“. (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. marca 2019, sp. zn. 6 Cdo 27/2018).

18. Súd následne skúmal, či napadnutá zmluvná podmienka je neprijateľná. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany hrubú nerovnováhu. Znak neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná, ale aj podmienka, ktorá je neurčitá, alebo je v rozpore s ratio legis zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. Po preskúmaní podmienok súd dospel k záveru, že poplatky za upomienky a zmluvná pokuta sú neprijateľné zmluvné podmienky.

19. Pokiaľ ide o poplatky za upomienky tak súd poukazuje na právny záver vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Prešove 6Co 126/2012. Podľa neho v spotrebiteľských veciach poplatky za upomienky umožňujú získať na úkor spotrebiteľa majetkový prospech, ktorý prevyšuje skutočné výdavky žalobcu za upomienku. Zákon za príslušnosť pohľadávky označuje náklady na uplatnenie pohľadávky. Predpokladá teda presné výdavky. Ani pokiaľ ide o škodu, ktorú by veriteľovi bolo dôvodné priznať pre porušenie povinnosti zo zmluvy, nemožno veriteľovi priznať viac ako skutočnú ujmu, či ušlý zisk. Paušálna výška poplatku za upomienku bez transparentného výpočtu skutočných nákladov plne zapadá do definície neprijateľnej zmluvnej podmienky. Krajský súd v Prešove v rozhodnutí zo dňa 21.11.2017, sp. zn. 17Co/115/2017 uviedol: „poplatok za upomienku, výzvu nemôže mať sankčný charakter, v opačnom prípade by totiž mal povahu tzv. skrytej zmluvnej pokuty, čo je vo vzťahu k spotrebiteľovi nečestné, netransparentné. Podstatou týchto poplatkov je pridanie bližšie nešpecifikovaných a spotrebiteľovi nevysvetlených nákladov, ktoré nie sú preukázané. Je za hranicou rozumného úsudku, aby poplatok vo výške 15 Eur, 30 Eur sledoval výdavky spojené s vyhotovením a zaslaním upomienky. Poplatok za upomienku nemožno chápať ani ako poplatok za službu, plnenie, ktoré je poskytované spotrebiteľovi“. Sankčný charakter poplatkov za upomienky nepochybne vyplýva z ich rozdielnej sumy, keď prvá upomienka je vo výške 5,- eur, ale druhá a ďalšie vo výške 12,- eur.

20. Krajský súd v Bratislave vo svojom rozhodnutí zo dňa 22.05.2014, sp. zn. 9Co/350/2012 uviedol: „Odvolací súd zastáva názor, že neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znak neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s ratio legis" zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napr. úroky z omeškania nad limit podľa nar. vl. 87/1995 Z. z.) . Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je aj podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch). Preto zhodne so súdom prvého stupňa za neprijateľnú považuje odvolací súd aj zmluvnú podmienku v predmetnej právnej veci, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch)“.

21. Súd taktiež poukazuje na rozhodnutie Vrchného Krajského súdu Karlsruhe z 3. mája 2011 (17 U 192/10), s ktorým sa súd stotožňuje a podľa ktorého je pre spotrebiteľa vždy neprijateľné spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované (vykonávané) vo vlastnom záujme dodávateľa (bod 34. rozsudku).

22. Pokiaľ ide o zmluvnú pokutu tak aj túto súd vyhodnotil ako zmluvnú podmienku spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalovaného ako spotrebiteľa. Ide

totiž o neprimerané sankcie, ktoré znáša spotrebiteľ. K vyššie uvedenému súd poukazuje aj na názor vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 28.9.2011 sp. zn. 3Co 3/2011. V predmetnej úverovej zmluve bol za to isté porušenie právnej povinnosti (omeškanie so splátkami) dohodnutý niekoľkonásobný postih - úroky z omeškania a zmluvná pokuta, ktorej suma bola určená bez ohľadu na dobu omeškania (aj keď v zmluve je uvedené obvykle pri omeškaní dlhšom ako kalendárny mesiac) a sumu, s ktorou je žalobkyňa ako klient v omeškaní, jednotnou sumou a takto v prípade omeškania len s jednou splátkou, by pokuta predstavovala sumu viac ako polovici sumy mesačnej splátky, takže nepochybne ide o hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach dodávateľa a spotrebiteľa.

23. Pri posudzovaní, či sa v rámci spotrebiteľskej zmluvy nejedná o neprijateľnú podmienku, je nevyhnutné vychádzať z toho, že ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vychádza z predpokladu, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a z hľadiska vyjednávacej pozície v slabšom postavení a má spravidla na výber buď zmluvu vopred naformulovanú dodávateľom akceptovať so všeobecnými formulárovými klauzulami, alebo ju odmietnuť. Z pozície ochrany spotrebiteľa na plnenia cieľov EÚ vo sfére vysokého záujmu na ochrane spotrebiteľa je potrebné takéto podmienky vyhlásiť za neplatné. Upomienky a Zmluvnú pokutu v danom prípade nie je možné považovať za individuálne vyjednané, pretože úverová zmluva je typickou formulárovou listinou, ktorá podlieha súdnej kontrole. Dohodnuté upomienky a zmluvná pokuta sú preto podľa súčasnej súdnej praxe považované za neprijateľné, lebo boli vopred zo strany žalovaného naformulovaná bez možnosti ovplyvnenia zo strany spotrebiteľa.

24. Nakoniec súd uvádza, že predmetné zmluvné podmienky už boli viac krát vyhlásené za neprijateľné (rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 03.09.2015, sp. zn. 9C/34/2015), a preto je žalovaný povinný zdržať sa ich použitia.

25. Súd preto žalobe v časti určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok vyhovel.

26. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, tento zákon upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len "združenie") a označovanie výrobkov cenami.

27. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

28. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

29. Podľa poslednej vety ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

30. V konaní bol základný predpoklad na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia preukázaný tým, že žalovaný ako predávajúci používaním neprijateľných podmienok v spotrebiteľskej zmluve porušil svoju povinnosť podľa ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať neprijateľné podmienky. Vzhľadom na formulárový charakter je pritom zrejmé, že v danom prípade to bol práve žalovaný, kto tieto ustanovenia pripravil a zakomponoval do spotrebiteľskej zmluvy. Súd teda dospel k záveru, že sú splnené podmienky k tomu, aby bolo žalobkyni priznané primerané finančné zadosťučinenie.

31. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia tak pre žalobkyňu bude primerané finančné zadosťučinenie vo výške 50,- eur. Túto sumu považoval súd za primeranú s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobcu ako spotrebiteľa. Priznané finančné zadosťučinenie je odmenou pre žalobkyňu, ktorá bola v konaní úspešná a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorá ako dodávateľ finančnej služby závadne konal. Súd však nesúhlasil s výškou, akú si žalobkyňa uplatnila. Vzhľadom na okolnosti veci a skutočnosť, že žalobkyňa žiadna ujma v súvislosti s týmito zmluvnými podmienkami nevznikla, keď jej nebol účtovaný ani poplatok za upomienku a ani zmluvná pokuta, súd ustálil ako dôvodnú, primeranú a zodpovedajúcu všeobecnej predstave spravodlivosti výšku primeraného finančného zadosťučinenia v sume 50,- eur, a preto v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

32. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods.1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalobca bol v konaní úspešný v časti určenia neprijateľných zmluvných podmienok v celom rozsahu a v časti primeraného zadosťučinenia v základu nároku v rozsahu 100%, pričom výška priznaného nároku závisela výlučne na posúdení súdu. Preto súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, pričom pri vyčíslení sa bude vychádzať z priznanej sumy.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Odvolanie musí ďalej obsahovať, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden zostal na súde a každá zo strán dostala jeden rovnopis.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z.z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).